

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. advokátem JUDr. Josefem Nováčkem, se sídlem v Jindřichově Hradci, Sládkova 351/II, proti žalovanému: **Policie ČR, Správa Jihočeského kraje České Budějovice**, Lannova 26, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 6. 2003, č. j. 10 Ca 88/2003-35,

t a k t o :

I. Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 6. 2003, č. j. 10 Ca 88/2003-35, **se zrušuje.**

II. Žaloba **se odmítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Včas podanou kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 6. 2003, č. j. 10 Ca 88/2003-35, kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Policie ČR, Správy Jihočeského kraje České Budějovice ze dne 9. 1. 2001, č. j. PJC-1471/ZŘ-Sč-2002. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Policie ČR, Okresního ředitelství v Jindřichově Hradci ze dne 1. 12. 2002, č.j. ORJH-782/ZBR-2000, o zajištění zbrojního průkazu stěžovatele. Žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti vytýká nezákonnost napadeného rozhodnutí, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Uvádí, že správní orgány obou stupňů dospěly fakticky k tomu závěru, že vzhledem ke skutečnosti, že bylo stěžovateli sděleno obvinění pro trestný čin zvýhodňování věřitele a pro trestný čin podvodu, může být údajně rozhodnuto o zajištění stěžovatelova zbrojního průkazu dle § 50 zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu. Tento závěr je odůvodňován tím, že je stěžovatel údajně stíhán pro úmyslné trestné činy obsažené a vyjmenované v § 44 odst. 1) písm. d) citovaného zákona. Tento závěr považuje stěžovatel za nezákonný a nesprávný z několika pohledů: předně uvádí, že správní orgán může rozhodnout o zajištění zbrojního průkazu při splnění dvou podmínek: Musí být zahájeno trestní stíhání pro trestné činy výslovně uvedené v § 44 citovaného zákona, když v tomto ustanovení jsou taxativně vyjmenovány společensky velmi závažné činy, jejichž obecná nebezpečnost je natolik vysoká, že již pouhé podezření, že byl některý z nich naplněn, vylučuje oprávnění držet zbraň, že i jinak obecně platný princip presumpce neviny, může být do jisté míry potlačen. Přitom stěžovatel tvrdí, že ani jedna ze skutkových podstat trestných činů, pro něž bylo stěžovateli sděleno obvinění a pro něž je tedy stíhán, není výslovně uvedena v § 44 odst. 1 písm. a, b) citované normy. Stěžovatel prohlašuje, že je stíhán pro úmyslný, leč majetkový trestný čin, související s jeho podnikáním, z neplacení závazků v obchodním styku odběrateli, typově však nejde nijak zvláště o nebezpečný trestný čin, a proto musí být respektována zásada presumpce neviny i pokud se správního řízení týče. Navíc má stěžovatel zato, že ustanovení § 44 odst. 1 písm. d) lze použít jen v případě, kdy již došlo k právoplatnému odsouzení držitele zbraně. Tento závěr vyplývá stěžovateli z jazykového, systematického a logického výkladu této normy, navíc tuto právní normu nelze vykládat extenzivně, nýbrž pouze restriktivně. Dále musí existovat důvodné podezření, že držitel nesplňuje podmínky spolehlivosti, které jsou v zákoně výslovně stanoveny, přičemž stěžovatel tvrdí, že žádnou z těchto podmínek neporušuje. V daném případě je dle stěžovatele nespolehlivost dovozována jen z toho, že je proti němu vedeno trestní stíhání, tedy jedna a táž podmínka je používána opakovaně. To vše za situace dle tvrzení stěžovatele, kdy nebyl nikdy předtím pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin. Stěžovatel poukazuje, že i tzv. „volné správní uvážení“ jako zákonem založená možnost zvolit řešení konkrétního případu jako jedno z více právně možných rozhodnutí musí být přezkoumatelné. Z tohoto pohledu musí pak být náležitě vysvětleno, jak bylo volné úvahy užito a z jakých podkladů správní orgán vycházel. Správní orgán měl dle náhledu stěžovatele vysvětlit a odůvodnit, z jakých konkrétních skutečností nespolehlivost stěžovatele dovozuje. Stěžovatel má zato, že uvedený postup správních orgánů tomuto požadavku nevyhovuje, protože jedna a táž podmínka je používána k jeho tíži opakovaně. Navrhuje proto napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

Z vyjádření žalovaného vyplývá, že bez námitek souhlasí s odůvodněním napadeného rozhodnutí a odkazuje na své vyjádření v řízení před soudem I. stupně. Navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné (ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák.) nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák.), jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro

rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížnosti napadené rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst.1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dle ustanovení § 50 odst. 1 zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění platném v době rozhodování správního orgánu, může Okresní ředitelství policie rozhodnout o zajištění zbrojního průkazu, zbraně podléhající registraci a střeliva do ní, jestliže proti držiteli zbrojního průkazu bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v § 44 a pokud je odůvodněné podezření, že držitel nespĺňuje podmínky spolehlivosti.

Citované ustanovení § 50 odst. 1 je svou povahou *lex specialis* k ustanovení § 44 odst. 1 písm. d) zákona o střelných zbraních, který definuje bezúhonnost negativně tak, že se za bezúhonného nepovažuje ten, kdo byl pravomocně uznán vinným trestným činem neuvedeným v písmenech a) a b) tohoto ustanovení, jestliže byl spáchán úmyslně a neuplynulo alespoň deset let od pravomocného odsouzení nebo od ukončení výkonu trestu odnětí svobody v případě, že byl tento trest uložen.

Ke druhé podmínce stanovené § 50 odst. 1 zákona o střelných zbraních stran spolehlivosti je třeba poznamenat, že ani tato není zákonem pozitivně vymezena, pouze negativně v ustanovení § 45 odst. 2 citovaného zákona, jemuž ovšem předchází odst. 1, dle něž spolehlivost posuzuje okresní ředitelství policie příslušné k vydání zbrojního průkazu se zřetelem na ochranu života, zdraví, majetkových a jiných práv osob, jakož i veřejných zájmů. Je patrné, že toto posledně zmíněné ustanovení obsahuje správní uvážení správního orgánu. V obecné rovině soud na tomto místě připomíná, že v moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. Při aplikaci § 45 zákona o zbraních a střelivu obsahující institut posouzení spolehlivosti, je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností, které se správnímu orgánu nabízejí. Tato právní norma totiž obsahuje neurčitý právní pojem představovaný „veřejným zájmem“. Neurčitý právní pojem nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborné posouzení v každém jednotlivém případě. Častými zástupci tohoto institutu jsou právě „veřejný zájem či veřejný pořádek“. Zákonodárce vytváří prostor veřejné správě, aby zhodnotila, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitého právního pojmu, či nikoli. Ovšem naplnění obsahu neurčitého právního pojmu pak s sebou přináší povinnost správního orgánu rozhodnout způsobem, který norma předvídá. Při interpretaci neurčitých právních pojmů se uvážení zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její hodnocení. Nelze bez dalšího zaměňovat pojmy „spolehlivost a bezúhonnost“. Zákon obě tato kritéria řadí k podmínkám, za nichž jednak může být zbrojní průkaz vydán (§40 odst.1 písm.e), jednak může dojít k prodloužení jeho platnosti (§ 47 odst. 5) a konečně požadavky spolehlivosti jsou rozhodné i pro případ odnětí zbrojního průkazu (§49 odst. 1 písm.b). V daném případě jde o test spolehlivosti, který žalovaný poměřoval ochranou veřejných zájmů. Žalovaný podle požadavku § 50 odst.1 zákona vyvodil závěr o zahájení trestního stíhání žalobce pro trestný čin uvedený v § 44 zákona, v tomto případě v negativním výčtu odst. 1 písm.d), když dovodil, že jde o trestný čin ve formě úmyslného zavinění. Ustanovení § 50 cit. zákona pak představuje správní uvážení, při němž je úvaha orientována na způsob užití právního následku (např. vyslovit zákaz určité činnosti). Zákon tedy poskytuje volný prostor k rozhodování v hranicích, které stanoví. Tento prostor bývá vyjádřen různě, např. alternativními možnostmi rozhodnutí s tím, že je na úvaze

správního orgánu, jak s těmito možnostmi naloží, nebo určitou formulací („může, lze“) apod.; s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný právní následek. V předmětném paragrafu 50 pak odpovídá charakteru popisovaného institutu dikce „...může rozhodnout o zajištění...“. Samotné správní uvážení pak podléhá přezkumu soudem pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.

K takovému přezkoumání pak soud přistoupí za předpokladu, že tu není překážka, která by mu věcně rozhodnout bránila. Tak je tomu totiž v posuzovaném případě, když podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. soud návrh usnesením odmítne, jestliže je podle tohoto zákona nepřipustný. O tom, kdy nastává taková situace hovoří ust. § 68 písm. e) ve vazbě na ust. § 70 písm. b) s. ř. s., totiž jde-li o úkon správního orgánu předběžné povahy. Za takový totiž musí být považováno právě ust. § 50 zákona o střelných zbraních. Zatímco odnětí zbrojního průkazu podle § 49 má zpravidla dlouhodobější účinek, účinky zajištění zbrojního průkazu podle § 50 jsou dočasné. Cílem tohoto dočasného opatření je znemožnit držitelům zbrojního průkazu, proti kterému bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v § 44, dispozici se zbrojním průkazem a především se zbraní, kterou drží nebo přechovává. Ustanovení vytváří právní možnost pro okamžité omezení vlastnických práv osoby, která je obviněna z takové trestné činnosti, přitom je stíhána na svobodě a je držitelem zbrojního průkazu a vlastníkem zbraně (srov. Důvodovou zprávu k zákonu č. 288/1995Sb.). K podmínkám aplikace postupu dle § 50 cit. zákona patří, že jde o trestný čin v § 44 vyjmenovaný, a to bez ohledu na návětí odst. 1, týkajícího se podmínek bezúhonnosti. Není namístě otázka presumpce nevinu, ani vlastního hodnocení stupně nebezpečnosti správním orgánem, pouze je třeba najisto postavit, zda jde o trestné činy úmyslné. Není požadováno ani pravomocné odsouzení pro takové trestné činy, ale musí dojít k zahájení trestního stíhání. Žalovaný přitom výslovně veřejný zájem odůvodnil požadavkem, aby obviněným z úmyslných trestných činů bylo omezeno do doby pravomocného rozhodnutí ve věci držení zbrojního průkazu a zbraní podléhajících registraci podle zákona o střelných zbraních. Nejvyšší správní soud, aniž by se zabýval věcnou správností vydaného rozhodnutí žalovaného správního orgánu, uzavírá, že zvolený postup představuje opatření svou povahou předběžné, a to jak s ohledem na ust. § 48 zákona o střelných zbraních vymezující souhrnným způsobem podmínky zániku platnosti zbrojního průkazu, m.j. i nabytím právní moci rozhodnutí, ve kterém je fyzická osoba uznána vinnou pro trestný čin uvedený v § 44, tak i s ohledem na možnost rozhodnout o odnětí zbrojního průkazu, pokud nastanou, popřípadě trvají skutečnosti uvedené v § 49 odst. 1 cit. zákona s cílem znemožnit přímou fyzickou dispozici se zbraněmi, které osoba na základě zbrojního průkazu drží a nosí. Rozhodnutí správního orgánu o zajištění zbrojního průkazu podle ustanovení § 50 odst. 1 zákona o střelných zbraních není meritorním rozhodnutím ve věci. O tom, zda bude zajištěný zbrojní průkaz stěžovateli vrácen nebo odňat, rozhodne správní orgán až s ohledem na výsledek trestního řízení dle ustanovení § 50 odst. 5, resp. § 49 zákona o střelných zbraních.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že se jedná o předběžné rozhodnutí správního orgánu, jež je vyloučeno z přezkoumání z důvodu kompetenční výluky. Pro nepřipustnost žaloby pak v souladu s ust. § 110 odst. 1 věta za středníkem s. ř. s. návrh – žalobu odmítl, když nejprve zrušil rozsudek soudu 1. stupně, který sám měl návrh odmítnout (srov. II.ÚS90/03).

O nákladech řízení pak soud rozhodl v souladu s ust. § 60 odst. 3 s. ř. s.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 30. 9. 2004

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu